

Măsura Instalarea tinerilor fermieri

Articole care stau la baza măsurii

Articolul 20 a (ii) și Art.22 din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005

Articolul 13 și Anexa II punctul 5.3.1.1.2 din Regulamentul (CE) nr.1974/2006.

Codul măsurii 112

Motivația sprijinului

Datele statistice prezentate în PNS cât și în Programul Național de Reformă pun în evidență faptul că un procent relativ mare de tineri, cu vârsta cuprinsă între 24 și 44 de ani, sunt ocupați în agricultură. Această situație este cauzată de faptul că, neavând alte surse de venit, tinerii din mediul rural rămân în comunitățile din care fac parte pentru a ajuta la efectuarea unor activități agricole.

Un aspect foarte important este acela că, în totalul forței de muncă ocupate în agricultură ponderea salariaților este foarte mică, de aprox. 6%. Ponderea cea mai mare este deținută de lucrătorii pe cont propriu (51,6%) și de lucrătorii familiali neremunerați (42,0%). Aceste două categorii cuprind în mare măsură “alți membri de familie”, respectiv și tineri cu vârstă sub 35 de ani. (INS, 2005)

Analizând structura de vârstă a managementului în cadrul exploatațiilor agricole individuale mai mari de 1 UDE, se constată că o pondere foarte mare de 71% o reprezintă șefii de exploatații cu vârsta de 55 de ani și peste, comparativ cu ponderea celor cu vârsta între 35 și 55 de ani de 25% și a tinerilor sub 35 de ani de numai 4%. (EUROSTAT, 2005)

Tendința de îmbătrânire a șefilor de exploatații se observă și în cadrul exploatațiilor cu personalitate juridică (sub 35 de ani doar 11%, iar peste 45 de ani 66%) (INS, 2005).

Ponderea exploatațiilor agricole conduse de tinerii fermieri sub 35 de ani a înregistrat un trend descendent în perioada 2003-2005, de la 9% la 7%, reflectând și un grad scăzut de ocupare a acestora în exploatațiile agricole, de aprox. 4,5% în țara noastră, față de 8,3% cât s-a înregistrat la nivelul UE-27 (EUROSTAT, 2005). Spre deosebire de situația la nivel comunitar, în România suprafața agricolă utilizată de tinerii sub 35 de ani este mult mai mică față de cea utilizată de celelalte categorii de vârstă. (EUROSTAT, 2005)

Agricultorii tineri (sub 40 de ani) reprezintă numai 10% din populația totală de fermieri, exploatând un procent de 10% din SAU. La cealaltă extremă, agricultorii care au depășit vârsta pensionării (peste 65 de ani) reprezintă 43% din numărul total de fermieri și exploatează 31% din SAU. Agricultorii care vor depăși vârsta pensionării la sfârșitul perioadei de programare (încadrându-se în categoria de vârstă 55-64 ani în 2005) reprezintă un procent suplimentar de 22% din totalul fermierilor și de 24% din SAU. Jumătate din suprafețele deținute de exploatațiile de subzistență sunt conduse de persoane care au depășit vârsta pensionării, în timp ce 20% sunt deținute de agricultori care, la sfârșitul acestei perioade de programare, vor fi aproape sau vor fi depășit pragul de pensionare. Împreună, aceste două categorii de vârstă exploatează 32% din SAU a României. Aproape jumătate din cei care conduc exploatațiile de semi-subzistență au depășit vârsta pensionării și practică agricultura pe 40% din suprafața aflată în acest segment. Numai 1% din aceștia au sub 34 de ani, în timp ce 7% se află în categoria 35-39 de ani. Problema vârstei înaintate este mult mai puțin pronunțată în exploatațiile comerciale mai mari.

Având în vedere că segmentul de vârstă cuprins între 40 și 55 de ani deține în prezent o

pondere foarte mare, fără a lua măsuri de întinerire, ponderea șefilor de exploatație cu vârsta de peste 65 de ani va crește semnificativ în perioada următoare.

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013

173

Această tendință, care se manifestă la nivelul întregului spațiu rural, riscă să pună în pericol activitatea agricolă viitoare, cu efecte asupra economiei, culturii, peisajului și tradițiilor satului românesc.

În ceea ce privește nivelul de instruire al tinerilor, acesta este superior față de cel al vârstnicilor, numărul de absolvenți ai învățământului superior în domeniul agricol înregistrând o evoluție pozitivă în perioada 2000-2005, cu o creștere de peste 5 ori.

Reînnoirea generației șefilor de exploatații agricole devine o necesitate a sectorului agricol, având ca efect atât îmbunătățirea competitivității acestuia, cât și îmbunătățirea vieții sociale a comunităților rurale. Generația tânără de fermieri poate să îndeplinească mai ușor cerințele pe care societatea le solicită profesiei de agricultor și totodată și pe cele cerute prin regulamentele Politicii Agricole Comune: securitate alimentară, igienă și bunăstare a animalelor, diversificare, obținere de produse locale de calitate superioară, conștientizare a rolului pe care îl joacă agricultura în combaterea schimbărilor de climă (utilizarea energiei regenerabile, biodiversitate, reducerea emisiilor de dioxid de carbon), creare de locuri de muncă și creștere economică în mediul rural, conștientizare a efectelor negative determinate de abandonul terenurilor agricole.

Tinerii fermieri promovează, de asemenea, o gamă largă de activități (turism rural, conservarea tradițiilor și moștenirii culturale), participă la asocierile locale.

Obiectivele măsurii

Obiective generale

- Îmbunătățirea și creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea instalării tinerilor fermieri și sprijinirea procesului de modernizare și conformitate cu cerințele pentru protecția mediului, igiena și bunăstarea animalelor, siguranța la locul de muncă;
- Îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole prin reînnoirea generației șefilor acestora, fără creșterea populației active ocupate în agricultură.

Obiective specifice

Creșterea veniturilor exploatațiilor conduse de tinerii fermieri.

Obiective operaționale

Creșterea numărului de tineri agricultori care încep pentru prima oară o activitate agricolă ca șefi de exploatații și încurajarea tinerilor fermieri de a realiza investiții.

Domeniul de acțiune

Sprijinul acordat în cadrul măsurii, are ca scop:

- a) Îmbunătățirea managementului exploatației agricole;
- b) Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatației agricole;
- c) Adaptarea producției la cerințele pieței;
- d) Respectarea normelor comunitare, în special, cerințele de eco-condiționalitate, de protecție a muncii, protecția mediului și sanitar-veterinare.

Prevederile acestei măsuri se aplică la nivelul întregului teritoriu al României.